

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium, Šternberk, Horní nám. 5
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0218
Šablona	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Označení materiálu	VY_32_INOVACE_Zim15
Vypracoval, Dne	Mgr. Aleš Zima, 23.2.2013
Ověřeno (datum)	8.3.2013
Předmět	Základy společenských věd
Třída	3.B
Téma hodiny	Platební karty
Druh materiálu	PowerPointová prezentace
Anotace	Studenti se pomocí prezentace seznámí s druhy a možnostmi používání platebních karet. Lépe a snadněji se budou orientovat v ekonomickém životě. Získané informace využít v závěrečných odpovědích na dané kontrolní otázky.

Platební karty

- Platební prostředek sloužící k provádění bezhotovostních plateb a výběrů hotovosti z bankomatu
- Jsou vydávány k běžným účtům klientů
- Jsou nástrojem disponování s peněžními prostředky na účtu
- Také plní funkci čerpání spotřebitelského úvěru

Platební karty můžeme rozdělit podle mnoha kritérií.

Víte, jaký je **rozdíl mezi debetní a kreditní** platební kartou?

Co je to **elektronická nebo embosovaná** platební karta a rozdíl mezi nimi?

Že ne? Za chvíli už to vědět budete!!

Dělení platebních karet

Podle způsobu zúčtování

a) Debetní platební karta

- nejběžnější karta na trhu
- je pevně svázána s běžným účtem
- jejich použití - platba u obchodníka nebo výběr z bankomatu
- vždy čerpáte své peníze uložené na bankovním kontu (vlastní peníze)
- poté, co jste kartou provedli nějakou transakci, odečte banka příslušnou sumu z vašeho účtu
- u elektronických karet trvá zúčtování maximálně několik dní, u embosovaných týden a více

b) Kreditní platební karta

- často je považována za běžnou (debetní kartu)
- znamená **nákup na úvěr**
- karta není napojena na váš běžný účet, ale na **účet úvěrový**
- každá transakce s kartou znamená **čerpání úvěru od banky**
- tyto čerpané peníze **musíte bance vrátit** dle stanovených podmínek
- výběry je možno realizovat s jistým **bezúročným obdobím** – pokud splatím v bezúročném období **neplatím úrok**
- **Poplatek za výběr hotovosti z bankomatu bývá mnohonásobně vyšší než u debetní karty (zpravidla 1% z částky, min 100Kč – dle podmínek banky)**
- na rozdíl od debetních karet je při vydání kreditní karty zjišťována způsobilost klienta splatit budoucí úvěr
- při tomto posouzení se jako jeden z hlavních ukazatelů bere čistý měsíční příjem žadatele

c) Charge karta

- je obdobou kreditní karty
- funguje obdobně jako karta kreditní s tím rozdílem, že vám banka na konci měsíce sestaví vyúčtování všech transakcí kartou
- poté musíte celý dluh jednorázově splatit v dohodnutém termínu – zpravidla do konce následujícího měsíce.
- z čerpané částky vám není účtován žádný úrok
- karty jsou určeny pro velmi bonitní klienty

d) Nákupní úvěrové karty

- jsou vlastně kreditními kartami vydávanými nebankovními institucemi
- od bankovních karet se liší hlavně v ceně karty, výši úročení a omezené použitelnosti

Teď už snad více , jaký je základní rozdíl mezi debetní a kreditní platební kartou!

Kreditní – peníze si půjčujete – splácíte + úrok

Debetní – peníze vlastní

Podle způsobu provedení

a) Elektronická

- jsou nejrozšířenějším typem karet u nás
- Patří sem karty VISA Electron či Maestro.
- jsou použitelné pouze pro transakce, které jsou online ověřeny v kartovém centru - výběry z bankomatů a platby u obchodníků disponujících elektronickým platebním terminálem

výhodou tohoto typu karet je:

- nízká cena (zpravidla do 300 korun ročně)
- nízké poplatky za blokaci ztracené či odcizené karty
- téměř nulová možnost zneužití zablokované karty

nevýhodou:

- je pak jejich omezená použitelnost

b) Embasovaná

- poznáte ji podle toho, že mají veškeré údaje (číslo karty, majitel, platnost apod.) **plasticky vyraženy**
- umožňuje to jejich použití i u obchodníků, kteří nemají elektronický terminál, ale pouze tzv. žehličku (imprinter)
- platba probíhá tak, že obchodník vloží kartu do imprinteru a otiskne veškeré údaje z karty na účet, který pak zákazník podepíše
- každý obchod má nastaven tzv. floor limit, neboli výši útraty, kterou mohou jeho zákazníci provést kartou bez nutnosti platbu ověřit telefonem
- platby nad tento limit musí obchodník telefonicky ověřit
- **embosované** karty lze **použít na více místech** než karty elektronické
- **nevýhodou** je vyšší cena za vydání, vedení či blokaci karty a jistá možnost zneužití karty i po nahlášení její ztráty či odcizení.

Teď už znáte rozdíly u jednotlivých druhů a typů karet a můžete si nějakou pořídit, ale ještě nevíte, jaké náležitosti a ochranu karta má?

Náležitosti platební karty

Každá platební karta má **svůj PIN** – osobní identifikační číslo, jde o autorizaci karty při výběru v hotovosti či nákupu u obchodníka

1) označení vydavatele

- kdo platební kartu vydal

2) číslo platební karty

- délka 16-19 numerických znaků

3) platnost platební karty

4) jméno držitele

5) popisový proužek

- je určen pro vzor podpisu držitele karty

6) elektronický čip

- čip umožňuje díky vyššímu zabezpečení (využívajícímu dynamické šifrovací algoritmy) uložení PINu a nasazení karet pro elektronické transakce bez nutnosti ověření v centru (tzv. offline transakce).

7) magnetický proužek

- dnes už skoro není
- je umístěn na zadní straně karty.
- jsou na něm uloženy údaje o kartě a jejím držiteli, které jsou nutné pro provedení dané platby či výběru z bankomatu
- neumožňuje tak vysoké zabezpečení uložených dat jako čip, proto na něm není uložen PIN.

Rady do praxe

- chraňte svoji platební kartu před odcizení
- pokud zjistíte **ztrátu nebo odcizení zablokujte** svoji platební kartu u příslušného vydavatele
- svůj **PIN kód nenoste nikdy u platební karty** – pamatujte si ho pokud to jde
- svůj **PIN kód chraňte před zneužitím** – při zadávání u bankomatu nebo obchodníka si ho chraňte rukou
- **nepůjčujte** svoji kartu kamarádovi
- vybírejte platební kartu vždy dle vašich požadavků
- sjednejte si pojištění karet – ušetří to v případě ztráty náklady na pořízení nové platební karty

Zodpovíte následující otázky z prezentace?

- 1) Co je to platební karta?
- 2) Co je to kreditní platební karta?
- 3) Co je to debetní platební karta?
- 4) Jaký je rozdíl mezi oběma druhy karet z hlediska vlastnictví peněz?
- 5) Jaké jsou výhody elektronické karty?
- 6) Jaké jsou výhody embasované karty?
- 7) Popište jaké charakteristické znaky můžete najít na kartě?
- 8) Řekněte, jakou kartu si pořídíte a proč?

Literatura a zdroje

- DVOŘÁK, J.; EMMERT, F.; KATRŇÁK, T.; KRAUSOVÁ, M.; MUŽÍKOVÁ, O.; SOJKA, M.; ŠEVELA, M.; ŠÍMOVÁ, B.; ŠVANDOVÁ, B.; TARÁBKOVÁ, M.; VALACH, M.; VOŇKOVÁ, E. *Odmaturuj ze společenských věd*. Vyd. 1. Brno: Didaktis, 2008, 256 s. ISBN 978-80-7358-122-0
- ŠVARCOVÁ, J. a kol. *Ekonomie – stručný přehled*. Zlín: CEED, 2006, 295 s. ISBN 80-903433-3-3
- ZLÁMAL, J.; MENDEL, Z. *Ekonomie nejen k maturitě – 1. díl Obecná ekonomie*. Vyd.3. Kralice na Hané: Computer Media, s.r.o., 2010, 128 s. ISBN 978-0-7402-056-8
- BELLOVÁ, J.; MENDEL, ZLÁMAL, J.; NAVRÁTILOVÁ, P.; *Občanský a společenskovědní základ - Ekonomie* Vyd. 1. Kralice na Hané: Computer Media, s.r.o., 2011, 212 s. ISBN 978-80-7402-093-3
- <http://www.finance.cz/ucty-a-sporeni/platebni-karty/abeceda-platebnich-karet/>